

DR. JUHÁSZ ERIKA
– KÁDÁR ÁKOS

A kultúra közösségeket épít

Közösségépítő Kultúránk rendezvénytársorozat 2020–2022

A Nemzeti Művelődési Intézet 2020-ban indította útjára a Közösségépítő Kultúránk rendezvénytársorozatot. Fókuszában az a törekvés áll, amely szerint országszerte mindenkinek lehetőséget kell teremteni ahhoz, hogy a több évszázados magyar kultúrkincsből részesülhessen, ezáltal erősítve a nemzeti identitást és segítve a kulturális esélyegyenlőséget.

A rendezvény elsődleges célközössége a kulturális intézmények munkatársi köre, az amatőr művészeti közösségek vagy bármely

civil közösség tagjai, településvezetők és önkormányzati munkatársak, közintézményvezetők és munkatársak, családok és minden további érdeklődő. Ezek a közösségek jelentős szerepet töltenek be egy-egy település életében, mintegy mozgatórugóként vannak jelen. Intézetünk kiemelten fontosnak tartja ezen közösségek szakmai támogatását és a személyes kapcsolat erősítését, amelyre kiváló lehetőséget nyújtanak a KözösségÉpítő Kultúránk – azaz KÉK – rendezvények.

Közösségépítő Kultúránk 2020

Az első, 2020. évi programsorozat célja főként az volt, hogy az országban tevékenyen működő művelődő közösségek, amatőr művészeti csoportok megismerjék a Lakiteleken újonnan átadott és megjelenésében impozáns Nemzeti Művelődési Intézet székházát, a Kárpát-medencei magyar közművelődés központját, miközben előadóművészeti produkciót láthatnak és dolgozhatnak fel együtt. A kéthetes közművelődési és előadóművészeti programsorozat szervezője a Nemzeti Művelődési Intézet volt, a megvalósításban többek között közreműködött Lakitelek Község Önkormányzata és a lakiteleki Népfőiskola Alapítvány is. A rendezvény fő támogatója az Emberi Erőforrások Minisztériuma Lázár Ervin Program Előadó-művészeti közösségek és tevékenységek mentorálása című projektje. A program 2020. június 23. – augusztus 5. között valósult meg a Nemzeti Művelődési Intézet székházában és a Hungarikum Ligetben, valamint a lakiteleki autós-kempingben.

Érkeznek a közösségek Lakitelekre

Közösségépítő Kultúránk a székházban

A rendezvény megvalósításával kapcsolatos munkálatok 2020. június 1. – augusztus 31. között zajlottak. Ebbe a folyamatba a Nemzeti Művelődési Intézet 40-45 munkatársa és 30 fő külsős megbízott került bevonásra, akik között nemcsak szakemberek, hanem a szakma iránt érdeklődő lelkes fiatalok is voltak. Így megközelítőleg 80 ember közös munkájának, lelkesedésének és elhivatottságának, valamint több mint 100 szolgáltató közreműködésének köszönhetően valósult meg a Közösségépítő Kultúránk programsorozat.

A rendezvényre látogató közönség számára – a Déryné Program támogatásának köszönhetően – négy szintársulat összesen 14 előadása került bemutatásra a Lakitelek-tőserdei autókempingben felállított cirkuszátorban. Olt Tamás – *Szájon lött tigris*, a Soproni Petőfi Színház és a Forrás Kulturális Alapítvány koprodukciójával létrejött *Mindörökké Júlia*, az Esztergomi Várszínház – *Végy karjaidra idő...* és a Gyulai Várszínház – *Karády zárkája* című darabok mellett bemutatkozott a Békéscsabai Jókai Színház – *Két összeillő ember* című művével és a Gózon Gyula Színház – *Agyigó: Szabó Magda élete* című előadásával.

A résztvevők a délutáni programban a Nemzeti Művelődési In-

tézet székházát és a Hungarikum Ligetet tekintették meg, vezetett körséták keretében. A rendezvény napi két turnusban valósult meg, azaz egy délelőtti és egy délutáni programterv támogatta a zavartalan lebonyolítást, így a turnusonként 450-500 látogató gördülékenyen és biztonságosan vehetett részt a programelemekben. A vendégeket az ország 19 megyéjének különböző pontjairól szervezett buszok szállították Lakitelekre, a megfelelő helyszínekre. A Nemzeti Művelődési Intézet megyei hálózata és kapcsolatrendszere nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy az ország bármely pontján működő művelődő közösségeknek biztosítani lehessen a rendezvényen való részvétel lehetőségét.

A program várható látogatottsága kapcsán számolni kellett a pandémia miatt kialakult hátráló körülményekkel. A szervezők elsődleges szempontja a higiéniai körülmények és az aktuálisan érvényes rendeleteknek megfelelő járványügyi intézkedések szem előtt tartása volt, hogy a látogatók és a megvalósítók is maximális biztonságban érezhessék magukat. *A pandémia ellenére a rendezvény két hete alatt az ország 19 megyéből összesen 10 450 fő vett részt a Közösségépítő Kultúránk 2020. évi programsorozatán.*

Közösségépítő Kultúránk 2021

A program 2021-es tervezése során az Intézet országos hatókörben gondolkodva már számos további kulturálisan kiemelkedő helyszínt is bevonva igyekezett megszólítani a közösségeket.

A több szintéren megvalósuló, összességében több mint öthetes közművelődési és előadó-művészeti programsorozat megvalósításában a Nemzeti Művelődési Intézet koordinációja mellett köz-

reműködött Lakitelek Község Önkormányzata, a lakiteleki Népfőiskola Alapítvány, a Petőfi Sándor Művelődési Ház Közösségi Szintér, a kápolnásnyéki Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola, a kecskeméti Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ és a kaposmérői Kassai-völgy is. A rendezvény fő támogatója az Emberi Erőforrások Minisztériuma Lázár Ervin Program Közösségépítő Kultúránk programsorozat című projektje.

A Lakiteleken, Kápolnásnyéken, Kecskeméten és Kaposmérőn szervezett tevékenységek megvalósításában fontos szerepet töltöttek be a Nemzeti Művelődési Intézet megyei igazgatóságainak szakemberei, ezáltal garantálva a tevékenységek sikeres megvalósítását. A rendezvényszervezési feladatokban a Nemzeti Művelődési Intézet 60-65 fő munkatársa és 40 fő külsős megbízott vett részt.

A programokra az ország minden pontjáról érkeztek látogatók, akiknek utaztatása bérelt autóbusszokkal történt, amelyet szintén a Nemzeti Művelődési Intézet megyei igazgatóságai szerveztek. A Közösségépítő Kultúránk program szakmaiságát tovább erősítette, hogy a buszos utazások során szakmai tájékoztató információkat kaptak az utazók, és játékos formában megvalósult ismeretterjesztő programban is részesülhettek (Hungarikum totó, Napúton mobil applikáció bemutatása és kipróbálása stb.). Előre összeállított módszertani anyag alapján az utazás alatt és a szakmai programok során is zajlott a résztvevők fejlesztése, ismereteinek bővítése.

Lakiteleket 2021. június 9. – július 13. között összesen 14 751 fő látogatta meg. Az előző évhez hasonlóan a Nemzeti Művelődési Intézetben és a Hungarikum Ligetben vezetett körsétákon túl a tőserdei autókempingben felállított cirkuszátor szolgált az előadások helyszínéül, ahol többek között a Déryné Program támogatásával

a Fordulj Kispej Lovam néptánc-együttes és a Zagyva Banda – *Üzenet haza*, a Jókai Színház – *Hajnalban, délben, este*, a Magyarokanizsai Udvari Kamaraszínház – *Tizennyolc* és a Gózon Gyula Kamaraszínház – *Szerellem, óh!* című előadásokat tekinthették meg.

Kápolnásnyékre 2021. június 28. – július 9. között összesen 4445 fő látogatott el. A színházi produkció megtekintésén túl lehetőség volt a Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola Eseményközpontja, valamint a Halász-kastély és park megismerésére vezetett körsétával, illetve a Vörösmarty Emlékház és Liszt Művészház egyéni megtekintésére. A programsorozat a közösségépítési célok mellett hozzájárult a Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola munkájának megismertetéséhez is. A Csajághy Laura Szabadtéri Színpadon a Déryné Program támogatásával fellépett a Nemzeti Táncegyüttes – *Kárpátok visszhangja* című előadásával, a Ballasi Táncegyüttes – *Láda fia* című darabjával, a Forrás Kulturális Alapítvány – *Mindörökké Júlia* és a Forrás Néptáncegyüttes – *Puszták népe* című előadásokkal.

A Lakitelek – Kecskemét helyszínre 2021. szeptember 18. – szeptember 29. között összesen 1265 fő látogatott el az ország számos pontjáról érkezve. Lakiteleken a Nemzeti Művelődési Intézet székházában körbevezetés, Kecskeméten pedig a Hírös Agóra színháztermében a Fordulj Kispej Lovam Néptánc-együttes és a Zagyva Banda *Üzenet haza* című előadását tekinthették meg a látogatók. A program célja, hogy a résztvevők érezzék az előadóművészeti tevékenységek kulturális, közösségi erejét egy színházi előadáson keresztül.

Kaposmérőre egy mintaprogram keretében 2021. szeptember 15-én és 2021. október 21-én összesen 61 szakember látogatott el, ahol Kassai Lajos lovasíjász és tanítványai bemutatóját, valamint vezetett körsé-

tán az értékteremtő Kassai-völgyet tekinthették meg a vendégek.

A Közösségépítő Kultúránk programsorozat keretében 2021. június 09. – 2021. október 21. között összesen 20 522 fő vett részt az ország 19 megyéjéből.

Közösségépítő Kultúránk 2022

A 2022-es évben tovább folytatódott a Közösségépítő Kultúránk Programsorozat, amely során négy helyszínen fogadta a Nemzeti Művelődési Intézet a kultúra iránt érdeklődőket. A helyszínek Lakitelek, Kápolnásnyék, Kiscsősz és Gyula voltak. A rendezvényszervezésben a Nemzeti Művelődési Intézet 50 munkatársa és hozzávetőlegesen 30 külsős személy vett részt. *A rendezvénysorozat ideje alatt 2022-ben összesen 14 877 fő látogatta meg közösségépítő programjainkat.*

Lakiteleken összesen 7984 fő látogató vett részt közösségépítő programsorozatainkon. A nagyrendezvény mellett idén elindítottuk KÉK hétvégék című rendezvénysorozatunkat is. Az előbbi két turnusban, egy-egy hetet felölelve valósult meg 2022. június 27. és július 3., valamint szeptember 2. és 8. között, amely napokon összesen 5213 fő érkezett. Lakiteleken a Nemzeti Művelődési Intézet székházának

látogatása során körbevezetésen, a Petőfi Sándor Művelődési Házban színházi előadáson, valamint kézműves foglalkozásokon (kosárfonás, nemezelés) vehettek részt a látogatók. A programok között a Lakiteleki Tűzoltózenekar, a Magyarrock Dalszínház – *Klapka vitézei* című előadása, a Blaha Színkör – *Eccer vót* című darabja és a Déryné Program által támogatott Gajdó Delinke – *Szelíden és szilárdan* című, Szabó Magda életét bemutató egyszemélyes darabja kapott helyet.

A KÉK hétvégék során – 2022. április 30. és szeptember 18. között – a vendégek napi két busszal érkeztek az ország minden pontjáról. A rendezvénysorozat ideje alatt összesen 2771 fő látogatta meg a székházat. A programra érkező vendégek a székházbemutató mellett kosárfonó bemutatót vehettek részt, valamint egy rövid, 20-30 perces népművészeti előadáson, majd a székházbemutató és a színpadi produkció után a Hungarikum Kiállítóházat is megtekinthették, ahol megismerkedhettek a magyar tudósok és szakemberek találmányaival, valamint a 83 hungarikummal.

A *Gyulán 2022.* június 19. és augusztus 31. között megvalósított program 10 napon keresztül zajlott, mialatt összesen 3143 közművelődési szakember és aktív közösségi tag ismerhette meg a város emblematikus műemlékeit, a Gyulai

Kiscsősz is fogadta a közösségeket

KÉK program Gyulán

várat és annak történetét, valamint az Almásy-kastélyt, az egykoron benne székelő Almásy, Wenckheim és Harruckern családok történetét, és a kastély állandó kiállítását. A program második felében a békéscsabai illetőségű Viharsarok Táncszínház *Rendhagyó történelmóra* című előadásában a Kárpátok táncait tekinthették meg a Stefánia-szárny báltermében.

Kiscsősön az Élő Forrás Hagyományörző Egyesület közreműködésével egy körbevezetés keretében megtekinthető volt a Táncház és a Múzeum, ahol az egész Kárpát-medencéből gyűjtött viseletkiállítás és a korhűen berendezett cifra szoba kap helyet. A Hunyor Regionális Kézműves Alkotóházban többek között egy fonóműhely és egy kovácsműhely is helyet kapott, ahol az érdeklődők kézműves foglalkozásokon is részt vehettek: megismerkedhettek a nemezelés, a szövés, a fazekasság és a kovácslás fortelyaival. A vezetett programok után a Kultúrpagtában következett az Egyesület működéséről szóló fél órás kisfilm vetítése, lezárásképp pedig egy 110 perces, szemet gyönyörködtető néptáncoskor. A 2022. július 13. és szeptember 22. között megvalósított 12 alkalmon 996 fő vett részt.

A *Kápolnásnyékre* érkező látogatókat a Csajághy Laura Szabadtéri Színpadon a Déryné Program által támogatott Hevesi Sándor Színház – *A helység kalapácsa*, valamint a Magyarok Dalszínház – *Klapka vitézei* című előadásai

várták. A színpadi előadások után megtekinthették a Vörösmarty emlékházat, majd tárlatvezetők bemutatásával került sor a Halász-kastély és a Halász Gedeon Eseményközpont megismerésére. A kápolnásnyéki rendezvénysoro-

zatra összesen 2754 fő látogatott el 2022. július 17. és 22. között.

A Nemzeti Művelődési Intézet programja három év alatt 45 771 főt ért el 2427 településről, akik 6 helyszínen (Lakitelek, Kecskemét, Gyula, Kaposmérő, Kápolnásnyék, Kiscsős) 26 féle előadóművészeti produkciót tekinthettek meg 160 előadás alkalmával. A Közösségépítő Kultúránk rendezvényen részt vevő látogatók, az együttműködő szakemberek és szolgáltatók visszajelzése alapján a program kulturális jelentősége mellett a közösségformáló és emberi kapcsolatokat erősítő szerepe is kimagasló, ezért az Intézet a jövőben is folytatni kívánja országos kiterjedésű rendezvénysorozatát.

KÁDÁR ÁKOS rendezvényszervező, pályázati író. A Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa 2021 óta, ahol jelenleg a Rendezvénykoordinációs Központ vezetője. Emellett a tiszakécskei Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár munkáját is segíti pályázati koordinátorként. Tagja számos civil szervezetnek, köztük az Alpár-feszt Kulturális Egyesületnek és a Magyar Közösségépítő Értékszövetsége Egyesületének.

DR. JUHÁSZ ERIKA okleveles művelődési és felnőttképzési menedzserként a Kossuth Lajos Tudományegyetemen végzett 1998-ban, majd ugyanitt (az akkor már Debreceni Egyetemen) szerezte meg PhD fokozatát 2005-ben. Közművelődési szakértő, valamint a Közművelődési Akkreditációs Bizottság tagja. A Debreceni Egyetem oktatója 25 éve, 11 éve tanszékvezető docense. 2015 óta a Nemzeti Művelődési Intézet Kárpát-medencei magyar közművelődési képzési és kutatási folyamatainak vezetője, jelenleg az Intézet szakmafejlesztési igazgatója. Számos civil szervezet aktív tagja, elnöke a Kultúrász Közhasznú Egyesületnek, alelnöke a Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesületének, alapító tagja a Magyar Közösségépítő Értékszövetsége Egyesületnek. Az MTA köztestületi tagja, elnöke az MTA DAB Művelődéstudományi Bizottságának. Főszerkesztője a Kulturális Szemle folyóiratnak, szerkesztőbizottsági tagja a Polymathia – Művelődés- és neveléstörténet című hazai, valamint a Hungarian Educational Research Journal nemzetközi folyóiratnak. Fő kutatási területei: közösségi művelődés, közművelődés és képzés-felnőttképzés kapcsolata, a felnőttképzés és a közösségi művelődés intézményrendszere, módszertana, közösségfejlesztés, civilek a kultúrában és az oktatásban. Fő műve: A felnőttek képzése és művelődése egykor és ma Magyarországon (2016., Csokonai Kiadó, Debrecen, elérhető: <http://mek.oszk.hu/16200/16283/>). További több mint 200 írása elérhető a Magyar Tudományos Művek Tárában (www.mtmt.hu).